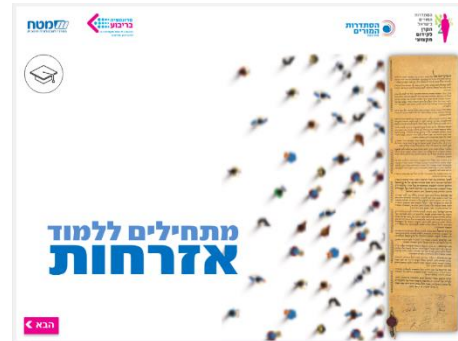

הנחיות להוראת המצגת "מתחילים ללמוד אזרחות"

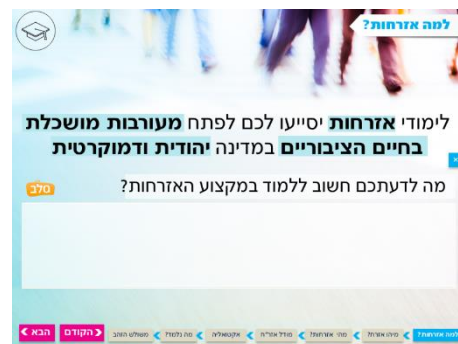
לנוחיותכם, ההנחיות לכל מסך מופיעות לצד צילום מוקטן שלו. עיינו מראש בפעילות עצמה לצפייה נוחה ולהתנסות בהפעלת ההנפשות השונות.

פעילות זו נועדה לחשוף את התלמידים למושגי היסוד של תחום הדעת ("אזרח" ו"אזרחות"), לסייע בתיאום ציפיות לקראת הלמידה ולקשר אירועים אקטואליים לרעיונות המרכזיים של המקצוע - גם ללא ידע מוקדם של הלומדים. הפעילות מתאימה לאחד מהשיעורים הראשונים בהוראת המקצוע, והיא נועדה ל-45-90 דקות. אפשר לשאול כבר בחלק הזה, מדוע לדעתם נבחרה מגילת העצמאות להופיע כאן בפתיחת השיעור, ולחזור לכך בסוף.

קראו עם התלמידים בקול רם את המשפט שמופיע במרכז המסך.

לחצו על כל אחת מהמילים המודגשות על מנת לדון בה. בהיפתח חלון השאלה, כתבו תחתיה כל תשובה אפשרית, נכונה ושגויה כאחת. בכל אחת מן השאלות ניתן לשלב סל"ב על מנת להניע את התלמידים לפעולה.

בקשו מן התלמידים להגדיר מהו "אזרח" וכתבו על הלוח את עיקרי תשובותיהם. לחצו על הכפתור שבחלק התחתון על מנת לקבל ביטויים וצירופי מילים שיסייעו בהגדרה. ביחס לכל היגד תוכלו לשאול את התלמידים: מתי משתמשים בביטוי? איזו משמעות יש למילה "אזרח" בתוך הצירוף? מה הביטוי יכול להוסיף על ההגדרה? עדכנו את ההגדרה בחלק העליון בהתאם לתשובות של התלמידים. (הגדרה אפשרית: אדם שנולד במדינה או שגר בה באופן קבוע, והוא בעל זכויות וחובות משפטיות ביחס אליה.)

שאלו את התלמידים "מיהו אזרחות" וכתבו תובנות ראשוניות שיעלו בתיבה מימין. לאחר מכן לחצו על הכפתור , כל לחיצה תציג איור שונה שמבטא את היחסים בין האזרח למדינה. בעקבות כל איור רשמו בצד תובנות נוספות לגבי המושג "אזרחות" שהתלמידים מגבשים. (הגדרה אפשרית: סטטוס של חברות בקהילה פוליטית או במדינה מסוימת, הכולל זכויות וחובות משפטיות.)

הציגו לתלמידים את מודל **אזר"ח** שמרכז בצורה נוחה את עיקרי תחום הדעת וסייע בהמשך השיעור לניתוח אירועים אקטואליים. הסבירו שלחיים במסגרת קהילתית ומדינית יש משמעויות שונות, והמודל מציג 4 מהעיקריות שבהן. לחיצה על כל אחת מהאותיות תפתח חלונית עם השאלות המרכזיות סביב אותו היבט:

אחריות ומעורבות - מה האחריות שלי כאזרח כלפי המצב? (אחריות=היחס של כל אחד למחויבויות שלו, לאמון שניתן בו, למעשיו ולהשפעתם על הסביבה והאחר)
זכויות וחובות - מהן הזכויות שלי ושל אחרים ומה החובות המוטלות עלינו? כיצד יש לפעול למימושן?
רשויות המשטר - מה תפקיד הרשויות ואילו מהן מעורבות? כיצד אני יכול להשפיע עליהן?
חברה ופוליטיקה - מה מרכיב את החברה? מיהם האחרים בחברה, השונים ממני ושווים לי, הקשורים לאירוע?

שאלו את התלמידים אילו אירועים משמעותיים אירעו בתקופה האחרונה. תוכלו לבחור אירוע מבין האירועים שמופיעים על המסך. לחיצה על שם האירוע תציג תיאור קצר שלו. ניתן להפעיל הקראה בסגנון של דיווח חדשות. תוכלו לבחור מספר כתבות אחת אחרי השנייה או לחלופין ללחוץ על כפתור "הוסיפו אירוע משלכם" וכתבו אירוע שהתרחש ומעניין את התלמידים. תוכלו להיעזר ביישום סל"ב על מנת לעודד את התלמידים להיזכר באירועים מרכזיים מהחופשה.

קיימו דיון עם התלמידים על האירוע שנבחר, בחנו אותו לפי הממדים של **אזר"ח**, וכתבו בחלק התחתון כיצד ההיבטים השונים באים לידי ביטוי באירוע.

מסך זה פועל בדומה למצגת, כך שכל לחיצה תציג מידע נוסף. בקשו מן התלמידים להשיב על השאלה שבכותרת: מה לדעתם יקבלו במהלך לימודי אזרחות? לאחר מכן, לחצו על המסך ויופיע המושג "משטר ופוליטיקה". הסבירו שהמטרה של לימודי אזרחות היא לסייע לתלמידים להבין את פעולת המערכת המדינית והפוליטית ולאפשר להם להיות מעורבים.

לחצו לחיצה נוספת ויופיע המושג "החברה בישראל". הסבירו שכדי להבין את המשטר והפוליטיקה, הכרחי להכיר את הקבוצות השונות בחברה ואת המאפיינים של כל אחת מהן, שכן הפוליטיקה מייצגת את הרצונות והאינטרסים של האזרחים והקבוצות השונות. לחצו לחיצה נוספת ויופיע המושג "מדינה יהודית". הסבירו שישראל היא מדינת לאום יהודית והדבר בא לידי ביטוי במאפייני המדינה, בזהויות של האזרחים והתושבים וגם בחלק מהוויכוחים בחברה. לחצו על המסך פעם נוספת ויופיע המושג "דמוקרטיה". הסבירו שישראל היא מדינה בעלת משטר דמוקרטי, שמסדיר את היחסים בין הפרטים ואת פעולת הרשויות במדינה, וחשוב להכיר אותו היטב.

מסך זה נועד לסכם את השיעור.
יש להציג לתלמידים את מודל "משולש הזהב של האזרחות"
([להרחבה לחצו כאן](#))

ולהסביר שבמקצוע האזרחות עוסקים בענייני הפרט, הציבור
והמדינה.

מומלץ לסכם ולשאול את התלמידים באילו סוגיות ירצו לעסוק
במהלך השנה, ולסייע להם להבחין בין סוגיות אזרחיות לאלו
שאינן אזרחיות, וכך גם ליצור תיאום ציפיות וסקרנות לקראת
הלימודים במהלך השנה.

